

ISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre ..... 10 k.
Negyedévre ..... 4 "
Helyben házhoz hordva:
Egész évre ..... 20 kor.
Negyedévre ..... 5 "
Vidékre postán szállítva:
Egész évre ..... 24 kor.
Negyedévre ..... 6 "
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétfő és
ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XX. évfolyam 77. szám.

Nagyvárad.

Szombat 1914. április 4

A magyar állam és nemzetiségeink.

Ismerjük a honfoglalás ezer éves történetét. Az erősebb ázsiai néptörzs, a nála kisebb számu és gyengébb magyar nemzetet, ázsiai hazájából az erősebb jogon elűzte. A hazátlan magyar nép, új hazát keresett s a nép hitében fenn maradt Atilla hun király örökségét, a Kárpátok által övedzett s hatalmas folyókkal öntözött vadban és halban gazdag területen megtalálva, az akkor itt lakó gyengébb nép törzsektől — ugyancsak az erősebb jogán — elfoglalta s birtokba vette. A honfoglalás ténye ezer év előtt oly jogosult volt, mint a milyen joggal manapság az erősebb jogán a kultur nemzetek okkupálnak ország részeket, vagy egész országokat, mint az angol-bur, a japán-orosz, az olasz-török, a bulgár-szerb-görög-török, az oláh-bulgár stb. háborúk tanusítják.

A szabadság szerető magyar nemzet kísérletet sem tett arra, hogy a vele együtt élő legyőzött népeket nyelvüktől megfossa, még rabszolgájává sem tette a legyőzött nemzetiségeket, hanem őket testvérül fogadta, megosztotta velük az új hazát, meghagyta nyelvüket, szokásaikat, vallásukat, csak azt kívánta, hogy legyenek e hazának hű fiai s e hazát szeretve azt vérükkel és életükkel is oltalmazzák.

A magyar nemzet e hazában hatalmas lett, Nagy Lajos Mátyás királyai alatt hatalmát a szomszéd népek rettegtek. Évszázadokon át élt itt a magyar, a tót, szerb, horvát, ruthén, oláh, szász testvéries egyetértésben. Versenyezve a magyar haza szeretetében s a hazáért kiontott vérük egybe-

folyt a haza földén. A Hunyadiak (szerb eredet), Zrinyiek, Frangepánok (horvátok), Damjanich (szerb), Bem (lengyel), Petőfi ezek az örökké kimagasló dicsőségei a magyar nemzetnek őseik szerint idegen eredetűek voltak, de érzelemben és a haza iránt való önfeláldozó szeretetben magyarok.

És ime, milyen változás! Ezer év után arra ébredtünk, hogy Magyarországon van nemzetiségi kérdés.

Talán új nemzetiségek törtek be, kik elhódítottak területeket s most önálló új haza alapítására törekednek? Nem. Az ezer év előtt testvérül fogadott nemzetiségek elégedetlenkednek, panaszkodnak a magyar „zsarnokság” ellen.

És mi magyarok védekezünk, tárgyalunk, egyezkedünk velök, arra kérjük őket, hogy ne fájjon nekik az, ha mi a magyar érzelmet fejleszteni, a magyar államot ezáltal erősíteni akarjuk.

Tisztázzuk a kérdést.

Van Európa közepén a Kárpátok által övedzett s a Duna által határolt terület, melyet ezer év előtt a magyar nemzet vére szerzett s vére védett és tartott meg mai napig. Ez a földrajzi terület a magyar nemzet ezer éves hazája, a szép Magyarország. A magyar nemzetnek egyenlő jogu tagjai, a magyar hazának fiai nem csak a honfoglaló ősök ivadéka, hanem a magyar állam területén ezer év óta lakó tót, oláh, bolgár, szerb, ruthén, szász nemzetiségeknek magyar állam polgári jogot nyert ivadéka, tehát mindazok, kikkel a magyar nemzet a honfoglalás óta mint új bevándorlókkal testvéresült.

A magyar alkotmány, a magyar állam minden polgárának egyenlő jogokat biztosít ma is, de ma is követeli azt, amit ezer év előtt, hogy a hazának minden polgára a magyar törvényeket tiszteletben tartsa s a magyar hazát szeresse, érette ha kell, életét is áldozza.

E magyar haza tehát területén nem ismerhet külön nemzetiségeket, kik államot akarnak képezni az államban. E hazának csak egyenlő jogu polgárai lehetnek. Beszélhetnek bármiféle nyelven, de érzelmükben s a haza szeretetében csak magyarok lehetnek. Büszkén vallhatja minden idegen ajku polgár e hazát magáénak, mert valóban az

övé; az ősök vére közösen ömlött az évezredek harcokban s a megszentelt haza földjében közös sirban porlanak csontjaik.

Azt mondják a nemzetiségek, hogy van nemzetiségi törvény, de nincs végrehajtva.

Magyarországon csak egy nemzetiségi törvény lehet: „az idegen ajkuak tanulják meg az állam nyelvét, hogy a magyar állam által nyújtható minden jogokat és kedvezményeket élvezhessék”.

„Szeressék e hazát, legyenek e hazának hű polgárai”.

Te édes magyarom ne keress és ne láss e haza polgárai között idegen nemzetiséget, a haza hű között csak idegen anyanyelvűek vannak.

Ti pedig idegen ajku, anyanyelvűekre nézve: tót, oláh, szerb, horvát, ruthén, szász testvérek, ápoljátok továbbra is anyanyelvüket, ősi szokásaitokat, de tanítsátok meg gyermekeiteket a titeket védő, a rólatok gonc oszkodó magyar haza nyelvére, melynek tudása hozza a megértést, a kapcsolatot, a szeretetet, ez oszlatja el a gyanút, bizalmatlanságot s nyújtja a boldogulást s minden jogok gyakorlását.

E haza a tietek is, ne esküdjete hamisan a „ladányi” földre, szeressétek e hazát úgy mint a születésre nézve idegen származásu, de a haza szeretetben példás őseitek, kiknek nevét a magyar nemzet történeke dicsfénye övezi. T.

A király Budapesten.

Budapest, április 3.

A király április 26-án Budapestre megy a delegáció megnyitására és körülbelül négy hétig május végéig marad a magyar fővárosban. Közben Gödöllőn is fog tartózkodni.

Főraktár:

Nagy-Várad
Kosuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

Turul-cipő

Elsőrangú, elegáns és jutányos.

Főraktár:

Nagy-Várad
Kosuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

ORSZAGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, április 3.

Szász Károly elnök 11 órakor nyitja meg az ülést.

Meleg szavakkal emlékezik meg az elhunyt Budiszavlyevics Buda horvátképviselő-ről. Bemutatja a Dobrán megválasztott Ghillány Sándor br. mandátumát. — Bejelenti, hogy az ellenzék részéről senki se jelent meg. (Éltenzés) — Bejelenti, hogy Urmánczy, Eitner és Zlinszki kizárása letelt.

Bemutatta a főrendiház üzenetét a tegnapi ülésen elfogadott törvényjavaslatokról.

Hegedüs Lóránt: beterjeszti az 1914-15. évi állami költségvetésről szóló jelentést.

Dobieczy Sándor: több vicinális vasúti javaslatról tett jelentést.

Sándor János belügyminiszter beterjesztette a választókerületek beosztásáról szóló részletes jelentést.

Balogh Jenő igazságügyminiszter, törvényjavaslatot nyújt be az 1912. VII. törvények kiegészítéséről.

Elnök: indítványozza, hogy a következő ülést április 21-én tartsák, mikor is a további teendőkről fognak tanácskozni. Aztán boldog husvéti ünnepeket kíván a Háznak és az ülést berekesztette.

A Sajtóelőgybizottság gyűlése.

Budapest, apr. 3.

A Sajtóelőgybizottság tegnapi gyűlésen Prohászka püspök nagy beszédet mondott a feminizmus mellett abból indulva ki, hogy a nők tanították meg a férfiakat a kötelességek buzgó teljesítésére.

A szavazókerületek beosztása.

Általános főszolgabírói értekezlet — Fráter Barnabás intézkedései.

A vármegyeházán lázas gyorsasággal kezdtek hozzá a szavazókerületek beosztásának előkészítéséhez, Fráter Barnabás alispán már tegnap megtette a kellő intézkedéseket, hogy a miniszteri rendeletet a megfelelő időben végrehajtva felterjeszthessék a miniszterhez.

Ez időszert annyira tény, hogy az új kerületi beosztások ügyét május első napjaiban tárgyalja a közgyűlés. Valószínűleg május 7-én vagy 9-én lesz a rendkívüli közgyűlés. A közgyűlésen a biharkeresztesi takarékpénztárnak adandó moratorium ügye is tárgyalás alá fog kerülni.

A közgyűlést megelőzőleg a főszolgabírók teljesítik feladatukat a szavazókerületek beosztásánál. Erre nézve az alispán tegnap felhívta az összes főszolgabírót, hogy a szavazókerületek beosztását ők eszközöljék, még pedig oly formán, hogy vegyenek tekintetbe minden körülményt. Nevezetesen a földrajzi fekvést, a közlekedési módokat és a miniszteri rendeletben megállapított maximumot.

Tekintve pedig, hogy az új választókerületi beosztás folytán több közigazgatási eljárás is van érdekelve egy-egy új választókerületnél, az alispán igen ajánlatosnak tartja, hogy a főszolgabírók a beosztási munkálatok előtt egy általános értekezlet tartanak és azon tárgyalják le a beosztás részleteit. Ha esetleg az általános értekezlet megtartása akadályokba ütközne, úgy az esetben csak az egy-egy kerületnél érdekelt főszolgabírók tartanak tanácskozást az alispáni rendelet szerint.

Fráter Barnabás egyidejűleg átírt a közigazgatási bizottsághoz is, hogy a törvény rendelkezése alapján alakítsa meg azokat a bíráló bizottságokat, melyeknek a szavazók összeírása alkalmával az irni olvasni tudás megállapítása lesz a feladatuk. Ezek-

nek a bizottságoknak tagjai lesznek a főszolgabírók, tanítók stb.

A központi választmány, mely épp a legutóbbi hetekben alakult meg és még egyáltalán nem teljesített funkciót, a törvény rendelkezése szerint megszűnik és e helyett az választói törvény alapján kell új választmányt alakítani.

A központi választmány ujjaalakítása szintén a rendkívüli közgyűlésen fog megtörténni.

Az alispán rendeletét ma kapják kézhez a főszolgabírók és nyomban megkezdik annak végrehajtását. Augusztus hóra már az új választók névsora is készen lesz úgy, hogy egy esetleges választáson akadálytalanul lehet használni.

Az új szavazó körök beosztását annak idején közölni fogjuk.

Szabadkőműves garázdálkodás Portugáliában.

Az állam és egyház szétválasztását célzó törvényjavaslat van ez idő szerint a portugál kamara napirendjén. A törvényjavaslat meg- egyezik a köztársasági elnök kívánságával s az elnök a törvénytervezetet mint az új minisztérium főprogrampontját tüntette föl.

Hogy a portugál szabadkőművesek, akik a hatalmat a kezükbe kerítették, milyen köz- állapotokat teremtettek ebben a szerencsét- len országban, azt élénken mutatják a kö- vetkező rémes dolgok:

A jezsuiták kiűzése s a szerzetes ren- dek fölöstása csak külső megnyilvánulásai annak az alapeszmének, amelyet 1911 márc. 23-án Koszta igazságügyminiszter a portugál nagypáholyban kifejtett, hogy tudniillik az állam és az egyház szétválasztására vonat- kozó törvény következményeként két ember-

A KATH. KÖR

UTOLSÓ KÖZMŰVELŐDÉSI ESTÉLYE

Dr Krüger Aladár előadása a világi nagy- birtokról.

A Katolikus Kör utolsó böjti estélye méltó befejezése volt a nagyszerű, rendki- vül értékes, közművelődési előadói sorozat- nak, amelyeknek meglesz bizonyára a kívánt eredménye is. Tegnapi este is díszes és elő- kelő közönség töltötte meg a Kör díszter- mé, a ragyogó, villanyfényben uszó terem- ben színes tavaszi toalettek tarkáztak, de természetesen intelligens urak is igen nagy számban jelentek meg a közművelődési estén.

Az estét Hilf Lászlónak, lapunk mun- katársának szavalata nyitotta meg. Abrányi Emil A kis savoyard fiu c. költeményét sza- valta a nagy, lágy tónusban, mély érzéssel és igaz művészettel. A közönség lelkesen meg- tapsolta a szép szavalatot.

Rendkívüli sikerrel járt az ünnepély hangverseny része, melyen két testvér, Hu- bert Mancsi és Lajos mutatta be művésze- tét. Hubert Mancsi Paczkó Aladárnénak, a kitűnő énektanárnőnek legkiválóbb tanítvá- nya. Mayerbeer híres apród áriáját énekelte el. A darab egyike a legnehezebb koloratur áriáknak s a fiatal művésznek kristálytisza hangon, finom izléssel, bársonyos lágysággal

énekelte végig. A nehéz futamok mint a gyöngysorok peregetek ajkain, trillája egyen- letes, előadása könnyed és diszkrét. Hibát- lan hangindítása, jó lélekzetvétele, egyen- tes portamentója mind azt bizonyítja, hogy nemesak pompás hangja és nagy tehetsége van, hanem, ami épp oly nagy szerencse, kitűnő iskolában is van része s biztosra vesz- sük, hogy a művészi pályán nagy sikerei volnának. A sok taps után Tosti bájos Bar- carolóját énekelte el meleg közvetlenséggel. A rendezőségtől szép csokrot kapott.

Hubert Lajos szintén egészen fiatal még, most érettségizik, de a cellóban már is kész művész, aki akár rögtön hangver- senykörutra indulhatna. Popper rendkívül nehéz és gyönyörű szép Polonaise concertjét játszotta el.

A zenemű a legnagyobb technikai ne- hézségek elé állítja az előadót, amelyeket Hubert Lajos fölényes könnyűséggel győzött le. Játéka tökéletesen tiszta s előadásában ugyanaz a póz nélküli egyszerűség, ugyanaz a meleg lyrikus tónus jelentkezik, amely Casalsot világhírűvé tette. Ez a rokonság a világhírű nagyság s a most kibontakozó fiatal, erőteljes tehetség között teljesen ért- hető, mert Szegeden Fiedler Walter volt a mestere, aki Münchenben együtt tanult Casals-szal. Ugy tudjuk, hogy Hubert Lajos tényleg a művészi pályára készül s határo-

zottan fényes jövő előtt áll, mert aki iskolai tanulmányai mellett ilyen fiatal korban eny- nyire haladt a művészetben, az ha teljesen a művészetének szentelheti magát, bizonyo- san hamar a legelső sorába kerül. Érdeklő- déssel fogjuk figyelni pályafutását.

A művésztestvérek Hubert Lajos kir. főmérnök gyermekei, akinek igaz öröme tel- hetik bennök.

Az est fénypontja dr Krüger Aladár előadása volt. Zugó tapsvihar fogadta, amikor megjelent az előadói asztalnál. A világi nagybirtokról tartott előadást az országos nevű szónok, aki most is magával ragadta a közönséget.

A nagybirtok kérdése egyik legfonto- sabb és legaktuálisabb téma, a huszadik század felszínén levő kérdései között és ez az egyik legnagyobb ütköző pontja a két világnézetnek. Elkörül forgott dr Krüger Aladár előadása, aki jogos és alapos kriti- kában részesítette dr Agoston Péter, nagy- váradai jogtanárnak a világi nagybirtokról szóló könyvét, amelyben kirívó elfogultsá- gal írta meg a világi nagybirtok történetét, igazságot, tudományt, mindent feláldozva a könyv radikális tendenciájának.

Beszédeinek bő tartalma a következő: Mikor most, az idejű fényes sikerű közművelődési esték befejezéséhez értünk, nekem, mint az utolsó előadónak nem lehet

HOLLANDY, PAPP ÉS VELITS

Telefon 956. sz.

műbutor-, portál- és épület-asztalosok
lakberendezési vállalata
Füzesfa-telep 7. sz. Új vashídó mellett.

Gépek villanyerőre felszerelve. — Készítünk teljes lakberendezéseket, kávéház, vendéglő és egyéb üzletek teljes fel- szerelését, ugyszintén kapuzatok és épületmunkákat.

Teljes konyha- és előszoba-berendezéseket raktáron tartunk.

Tervekkel és rajzokkal
kivánatra díjtalanul szolgálunk.

öltő mulva Portugáliából a vallás ki lesz irtva.

Minthogy pedig ez egykönnyen nem sikerül s a máglya a huszadik században még Portugáliában sem alkalmazható, a portugál szabadgondolkodók mindenféle erőszakot megkísérlelnek, hogy a hívők istenitisztelejét meghiúsítsák.

Igy a forradalmárok által rendőrprefektusi méltóságra emelt ember — egy szakadár pap — eltiltotta a déli és az esti harangozást, más alkalmakkor szóló harangszót pedig egy percre korlátozta.

Csupán február második felében kilenc templombetörés és temlomgyalázás történt, a mely alkalmakkal feszületeket és szentképeket osonkitottak meg vagy pusztítottak el. Néhány nappal ezelőtt Guimaraesnál feltörttek egy kápolnát, elpusztítottak egy Krisztusképet s helyére egy cédulát tettek a következő tartalommal:

— Infámia? Nem. A bosszu előkelő, ha igazságos. Harcot akartok? Majd harcolni fogunk.

Ezek a merényletek napirenden vannak s gyakran megtörténik, hogy a szenteltvizeket tartókat és oltárokat leirhatatlan módon beszenyezik. Ez azonban még mind semmi ahhoz a beadványhoz képest, a melyet az egyesület intézett a parlamenthez. A beadványban a többi között a következő mondat olvasható:

— Eppen úgy, miként a szülőknek tilos gyermeküket meggyilkolni, meg kell tiltani nekik, hogy gyermeküket [vallásos nevelésben részesítsék és vallástanra oktassák.

Az elemi iskolákban azt tanítják, hogy a vallás az, a mely az embereket gonosztevévé neveli. Paredes de Coura város tanácsa a szenátushoz intézett táviratban kéri valamennyi vallás eltiltását és valamennyi templom lerombolását.

hálásabb feladata, mint visszatekinteni a lefolyt, igazán nagyértékű, fényes sikerű előadásokra.

Mintha beülnék a szerkesztőségbe és újságot olvasnék... A vezéreiket megtaláljuk az előadásokban; csupa gondolat volt mind és soha még szebb eredményekkel nem jártak az előadások, mint az idén. Jött a társadalmi cikk, komoly társadalmi kérdéseket vitattak meg előadóink. Tárca is volt, egy szép költői elbeszélés. A hírvivatot a közönség szolgáltatta, a zenének nagy és szép szerepe volt az estéken. Színészet is volt szép szavulatok. Egy rovat hiányzott eddig: a törvényszéki és a kritikai rovat. Ezt fogom pótolni a mai előadás keretében.

Egy irányeszmét, kell a vádlottak padjára helyeznem, egy könyv felett mondunk tárgyilagos, igazságos kritikát, amely könyv egy káros irányeszmét szolgál. Ez a könyv: Agoston Péter könyve. — E kritika keretében beszélhetünk nyíltan, őszintén a földbirtokról, kapcsoljuk ki most az egyházi nagybirtokot és egyedül a világi birtok kérdéséről legyen szó.

A földbirtok olyan idős, mint az ember, a föld adja, a mi mindennapi kenyerünket. Frázis az, amikor arról beszélnek, hogy tüzel-vassal vigyük előre az ipart, a mezőgazdaság rovására. Az iparos Németország agrárvámsát állít fel, hogy megvédje a földet, a kereskedő Angolország kifele földbirtok után törekszik.

Érdekes tünet kezdődött a múlt században. Megkezdte érvényesülését az ingó tőke, s ezzel egyidejűleg megkezdődött a harc a tőke és a munkás között. A földbirtokos meg tudta becsülni a munkását, a tőke fő

Meg kell említeni, hogy a portugálok túlnyomó többsége római katolikus, de a szabadkőművesek még sem riadnak vissza se mmiféle égbekiáltó erőszakoskodástól sem.

A választói törvény végrehajtása.

Az előintézkedések munkája.

A hivatalos lapban megjelent az új választási törvény kiegészítő része, a választókerületek beosztásáról szóló 1914. évi XV. törvények, amelyből előző számainkban részletesen ismertettük a bennünket közelebről érdeklő és Nagyvárad városára, valamint Biharmegyére vonatkozó részt.

Ebből azt látjuk, hogy Nagyvárad két választókerületét nem a Körözs választja el, hanem Olaszi két részre osztva, egyikhez csatlakozik Velence egyrésze és Csillagváros, míg Olaszi másik, nyugati része Ujváros, Külváros és Váralja egyrészehez van csatolva.

Biharmegyében a távolságok figyelmen kívül hagyásával vannak a községek, a kerületek beosztva. Így pl. Biharpuspöki, Bihar, Hegyközsáldobágy az élesdi választókerületbe tartoznak; míg Váradszöllős, Várad-Szentmárton, Hájó, Rontó a bihar-keresztesi választókerülethez tartozik. Az ilyen beosztást lehetővé tette az, hogy a szavazást nem a választási székhelyen kell az összes községeknek leadni, hanem a szavazókörök székhelyein.

A választókerületek beosztásáról szóló törvény meghirdetésével egyidejűleg életbelép az 1913. évi XIV. törvények által elrendelt intézkedések és előmunkálatok elkészítésének ideje és ezen rendelkezések nagy munkája. Nevezetesen: a szavazó körök

megállapítása, az új központi választmány megalakítása, az új választó névjegyzék elkészítése stb.

A belügyminisztertől tegnap megérkezett Nagyvárad városához a rendelet, hogy a törvényben előírt intézkedéseknek május 15-ig készen kell lenni s május 15-éig felterjesztendők ugy a központi választmány megalakítására, mint a szavazó körök megállapítására vonatkozó intézkedések.

Négy helyen szavaznak Nagyváradon.

Nagyvárad város állandó választmánya ma, szombaton tartandó ülésén a szavazókörök megállapításának kérdésével is foglalkozik s megbizsa a mérnöki hivatalt, hogy a választókerületek helyszínrajzát készítse el.

Ennek alapján állapítják meg a szavazó köröket. A törvényszerint ugyanis minden 1000 választó külön szavazó kört alkot, külön-külön helyiséggel.

Nagyváradon előreláthatólag 9000 választó lesz, tehát 8-9 szavazó kört kell alakítani.

Az új központi választmánynak az eddigi 12 tag helyett 18 tagja lesz. A felszámolásokat azonban nem a központi választmány plénuma intézi el, hanem a központi választmány alosztályai, amelyeknek elnökei központi tisztviselők lesznek. Ugyanis a központi választmánynak négy tagja központi tisztviselő lesz.

Minden 2000 választó után egy-egy alosztályt kell alakítani, 4-4 taggal s így Nagyváradon négy alosztályt alakítanak valószínűleg.

Az összes előmunkálatok elkészítésével Rimler Károly polgármester Juricskay Barna I. aljegyzőt bizta meg, akinek óriási munkája lesz ezen fontos és nagy felelősséggel járó munkálatok előkészítésével.

tendenciája azonban — ha a morál kötelekeit leveti — az, hogy minél több haszonnal minél inkább kizsákmányolja a munkást. A szociális küzdelem nem a szántóföldeken folyik, hanem bent az igazi centrumokban. Óriási hatalom van a nagy tőke kezében, és hatalmas tőkék vannak egy kézben összehalmozva. A nagy tőke ellen a munkások nagy szervezeteket állítanak s ezzel vetnek gátat a tőke kizsákmányoló törekvéseinek. Ez a tőke ma azután igyekszik megszabadulni az alulról jövő nyomástól és ráveti kezét a földre. A magyar föld kezd kivészni a lábunk alól, a világi nagy, közép és kisbirtok a nemzetiségek, de még inkább azok kezébe kerül, akiknek 60 évvel előbb egy hold földjük se lehetett. Mintha lába kellene valamennyi rögnek... 4,831,477 hold birtok van ma már zsidó kézben.

Ez egy kétségbeejtő, a nemzetre veszélyes tünet, mert a magyar földbirtok kérdése Magyarország legfontosabb kérdése.

Amikor ez a nagy előrenyomulás történik, megjelenik Agoston Péter könyve, aki mindjárt az előszóban egyenesen kijelenti, hogy az összes eddigi magyar történetíró nem felel meg az igazságnak, magyarul: a régi történetírás hazugság.

Az ő felfogása szerint a magyar történelem nem egyéb mint a nagybirtok története s ezt a történetet befejezi a szatmári békével. Azon tul nincs magyar történelem? Sem magyar nagybirtok? Agoston szerint szent István korában csak állami birtok volt, holott bizonyított dolog, hogy abban a korban még állami birtokról egyáltalán nem lehet beszélni, akkor csak magánbirtok volt, a királynak is magánbirtokai voltak, a király csak magánbirtokait adományozta. Az állami

birtokkal azt szeretné kimutatni Agoston, hogy az egyházi vagyoni állami eredetű.

A könyvet a Huszadik század adta ki és mégis ez a radikális folyóirat a következőket írja Agoston könyvéről: „A szerzőnek történelmi materializmus alapján kialakult meggyőződése, hogy Magyarország története tulajdonképpen a nagybirtok története... Ez a meggyőződés azután annyira áthatotta, hogy miatta már nem volt képes a történelem egyéb ható tényezőit, úgy az erkölcsieket, mint az anyagiakat meglátni. Ezáltal ellentétbe jutott nemesak a közkeletű iskolai történelmi felfogással, hanem a legmaterialisabb módszer szerint megállapítható történelmi tényekkel, sőt még önmagával is.”

Szerinte II. Zrínyi Miklós egyszerűen bandavezér, aki tudatlanságból kötött bele a dicső Montecuccoliba. Hunyady csak birtokharácsoló, aki a török ellen földbirtokát védi, Rákóczi szabadságharca a nagybirtok utolsó fellázadása a király ellen!! A történelmi materializmus vakmerő, ferdítéseivel akarja megtörni a kiforrott régi állaspontot.

A tendencia világos: a nagytőkék a magyar földbirtok elleni támadását, a mindent elpusztító Kronos önző kapzsiságát sankeionálni. A cél érdekében rosszul idéz törvényt, elferdítve közöl okiratokat.

Teljes erővel kell ez ellen a törekvés ellen küzdelnünk. Keresztény szociológiai irodalmat kell teremteni, az elméleti szociológiát művelni: gyakorlati uton pedig minden keresztény ember tartsa kötelességének beállani a nagy keresztény szociális munkába. Ez Magyarországnak a létkérdése.

Zugó és lelkes tapsvihar fogadta a nagyhatású, értékes olvadást, a közönség lelkesen ünnepelte dr Krüger Aladárt.

Tud-e irni-olvasni?

Az irni-olvasni tudás megállapítása is egyik fontos intézkedése az új választási törvénynek.

A vallás- és közoktatási miniszter 1184-914. sz. rendeletében intézkedik az irni-olvasni tudás megállapítása ügyében. A közigazgatási bizottságnak kell megalakítani az irni-olvasni tudást igazoló bizottságot, mivel akik 6 elemi osztályt nem végeztek, egy bizottság előtt kell igazolniok, hogy irni és olvasni tudnak-e.

A bizottság, a választók számának megfelelően 6-36 tagból áll s ezek között kell lenni egy közigazgatási tisztviselőnek s egy tanerőnek. A bizottság működési körét az 1913. évi XIV. tc. 49. és 51. §§-ai állapítják meg.

Diósi Nusi nem jön Nagyváradra.**Ki lesz a Szigligeti-színház primadonnája?**

Nagy ijedtség van a színház körül. Nem kisebb bajról van szó mint arról, hogy Diósi Nusi, a horribilis gázsira leszerződött primadonna felakarja bontani a szerződést. Hogy mi az oka a Diósi Nusi tartózkodásának, nem lehet megmagyarázni.

Egyszerűen azzal válaszol hogy: nem akarok! Ez pedig nagy szó. Különösen egy primadonna szájából.

Diósi Nusi tudvalevőleg az aradi társulatnál van jelenleg. Nagyon szereti az aradi közönség a művésznőt és viszont. Sem a közönség, sem pedig Diósi Nusi nem tudnak és nem is akarnak belenyugodni abba a gondolatba, hogy elváljanak egymástól.

Erdélyi Miklós direktor most a művésznő akadékoskodása miatt nehéz helyzetbe jutott. Vagy felbontja a szerződést és akkor új primadonna után kellene nézni, ami most már nem kis feladat, mert már az összes direktorok szervezkedtek és leszerződötték a kiváló, Nagyváradnak megfelelő erőket. Ha pedig nem bontja fel a szerződést, előfordulhat az az eset, hogy Diósi Nusi még sem jön le Nagyváradra és szeptemberben még nehezebb énekesnőt kapni.

Ertesülésünk szerint Erdélyi Miklós már levelezésben áll az egyik ügynökkel, a ki ajánlott is már egy kiváló hangú, temperamentumos primadonnát.

Élénk levélváltás folyik Arad és Nagyvárad, Erdélyi és Diósi Nusi között is. Mind a ketten azon fáradoznak, hogy bebizonyítsák a maguk igazát. Diósi Nusi szerint ő nem kell annyira Váradnak mint Aradnak, Erdélyi szerint pedig a Szigligeti színházra a legnagyobb csapás volna, ha a régi kedvenc nem térne vissza Nagyváradra.

Remélhetőleg szeptemberre el fog ülni a levélesata és nem maradunk primadonna nélkül.

Uri fehérnemű, «FOWNES» keztű, «Habig» kalap, eredeti ANGOL CIPO

egyedüli raktár
Róth M. Utódánál.

Wertheimstein Sarolta tolvaját elfogták.

A múlt évben egymást érték a lopások a kolozsvári éjjeli gyorsvonaton, de csak négyen tettek feljelentést, köztük *Rotschild* né testvére, Wertheimstein Sarolta, kinek négyezer koronát érő ékszerét s 1200 korona készpénzét tartalmazó táskáját lopták el.

A nyomozás kiderítette, hogy a tolvaj csak I. osztályon garázdálkodik s kupékulescsal, nesz nélkül nyitja fel a fülkéket. A kalauzok gyanuja kezdettől egy alacsony, pocakos, zsidó kinézésű emberre irányult, ki az osztrák-magyar-bosnyák vasuti szövetségnek 72-es számú jegyével utazik. Kérdést intéztek a szövetséghez, honnan az a válasz jött, hogy ilyen számú jegy nincs forgalomban, de elveszett a 772-es számú jegy, melyet tulajdonosától elloptak. Valószínűleg erről törölte le vegyi tintával a tolvaj az egyik 7-es számot s így lett belőle 72.

A tolvaj bizonyára olvasta a lapokból a hírt a jegyről s többé nem utazott a hamisított szövetségi jeggyel, de folytatta lopásait.

Ez az alak kezdet t megnőni s a zsebtolvajok királyává lett, mert lopásai tömegével elérte a legnagyobb rekordot, de végre hurokra került. A Bécsből Prerauba induló gyorsvonatra szállt fel II. osztályú jeggyel, de az I. osztályon ólalkodott, ami gyanúsá tette s leszállították a vonatról Prerauban. Az ottani rendőrségen vasuti igazolványával igazolta, hogy *Faludi Béla magyar kir. államvasuti nyugalmazott hivatalnok*. Elengedték, de értesítették a budapesti rendőrséget, mely megkezdte a nyomozást.

Kiderült, hogy Faludi, mikor még tényleges vasutas volt leugrott az Olmützbe menő gyorsvonatról 8 méteres mélységbe, mert elakarták fogni lopás miatt. Semmi baja nem lett, de nyugdíjazták. Azóta folyton utazik, s csak a hó elsején jó haza, hogy nyugdíját felvegye.

A rendőrség április 1-én lakása előtt várta Faludt, s a gyanutlan közeledőt elfogta. A házkutatáskor 48 darab zálogjegyet találtak nála, s egyéb bűnjeleket.

A beidézett gyorsvonati kalauzok ráismertek a gyanúsított, rég keresett alakra. Természetesen letartóztatták.

Gyalog a világ körül.

Tegnap délután érdekes látogatója volt a Tiszántul szerkesztőségének. Széles karimájú, esőverte kalap fedte szőke fürtös fejét. Arcát a friss szabad levegő egészséges bronzszínű zománcal vonta be. Ruházata német turista öltöny volt s minden fegyvere egy vékony tölgyfa páleca. Csomagját egy notesz és néhány lappeldány képezte. A rokonszenves látogató *Welden* Leó karlsruhei újságíró volt, aki a múlt év június havá óta járja a világot. A szelid tekintetű fiatalemberből senki sem nézné ki, hogy nem kevesebbre mint a földkerekség bejárására vállalkozott s ebben a nagy munkában sorra látogatja az újságokat, így jutott el Nagyváradra is, ahol két napot időzött s eközben látogatott meg bennünket.

Az újságíró különben egy német turista egyesület által kitűzött 20000 márkás díjra

pályázik. A díjat az nyeri el, aki a legrövidebb idő alatt járja be a világot, még pedig gyalog. *Welden* Leó a múlt év június havában indult el világméretű útjára s eddig bejárta Londont, Párist, Rotterdamt, Hamburgot, Kopenhágát, Krisztiániát, Stokholmot, Boroslót, Brünnt, Bécsset, Budapestet. Eddig 8000 kilométert tett meg bizonyára nem minden élemény nélkül.

Nagyhatású vállalkozása alatt érdekes jegyzeteket készít s azok alapján, ha talán nem is nyerné el a nagy díjat tanulmányt készít és odahaza értékesíteni fogja előadások keretében. Ahol csak megfordult *Welden*, mindenütt felkereste a lapokat és mint a nekünk bemutatott jegyzőkönyve igazolja, mindenütt a legmelegebb fogadtatásban részesült. Egy vaskos ilyen jegyzőkönyv már tele van újságbélyegzőkkel s ajánló sorokkal.

A megtett 8000 kilométeren kívül még 32000 kilométert kell megtenni a bátor újságírónak, hogy vállalkozása sikerüljön. Nagyvárad után Kolozsvár legelső állomás, hova ma indul el *Welden*. Innen Predeal, Bukarest, Szófia, Konstantinápoly, Jeruzsálem, Teherán, Bombai városokban tesz látogatást, aztán Amerikába megy és úgy tér vissza Németországba.

A nagy feladatra vállalkozott újságíró, a még hátralévő ut megtételére két évet szánt. Ennyi idő alatt föltétlen meg kell tennie a nagy utat, mert ellenkező esetben elesik a szépen kecségető 20000 márkától.

HIREK**Tájékoztató.**

Április 5. d. u. 5 órakor: Váradvelencei Kath. Kőr bőjtü estélye.

* **Bangha Béla konferencia beszédei** oly nagy kelendőségnek örvendnek, hogy rövid pár nap alatt a 4000 példányból 3000-nél több elkel. A még rendelkezésre álló néhány száz példány kapható a három plébániahivatalnál, a Kath. Kőrben, a Kath. Népszövetségi Otthonban, lapunk kiadóhivatalában és Láng József könyvkereskedésében.

* **Előadás a munka iskoláról.** A Magyar Gyermektanulmányi Társaságnak ma délután 6 órára hirdetett felolvasó ülése *elmarad*. *Ardos* Frigyes főreáliskolai tanár husvét után fogja megtartani előadását. Az ülés idejét annak idején közölni fogjuk.

* **Vita a nemzetiségi kérdésről.** A nagyváradai Társadalomtudományi Társaságnak a nemzetiségi kérdésről rendezett vitája iránt rendkívüli érdeklődés mutatkozik. A vita jelentősége azért oly nagy, mert az első eset, mikor a különböző egymással szemben álló felfogások képviselői álláspontjaikat tárgyilagos kifejtésben a magasabb szempontokra figyelemmel vetik össze. A vita ma, szombaton délután pontban fél 5 órakor fogja kezdetét venni a városháza közgyűlési termében. A három bevezető előadást *Jászi* Oszkár, *Goldis* László és dr. *Krüger* Aladár tartják meg s a vita három előadáshoz fog fűződni. A vita folytatása vasárnap délután fél 5 órakor lesz. Ma, szom-

bat este egyébként a vitán résztvevők s a vendégek tiszteletére a Pannonia éttermében társas összejövetel lesz, amelyen hölgyek is résztvesznek.

* **Nyitva a muzeum.** A biharmegyei, nagyváradai és történelmi egyesület muzeuma holnaptól kezdve újra megnyílik a közönség számára. Igaz, hogy a nagyváradai muzeumot a helybeliek ismerik legkevésbé, a látogatók többnyire vidéki társaságokból állanak. A legtöbb váradai ember csak azt tudja, hogy hol van a muzeum, de nem érdekli, ami benne van. Pedig a váradai muzeum nagyon is híres a vidéki muzeumok között a benne lévő becses és művészi tárgyak miatt. — A muzeum nyitva lesz vasár- és ünnepnapokon d. e. 10—12-ig, d. u. 3—5-ig és minden csütörtök d. u. 3—5-ig. A belépődíj vasár- és ünnepnapokon 20, csütörtök d. u. 40 fillér. Nyitási időn kívül a belépődíj 1 korona. A számokkal ellátott tárgyak magyarázatául kalauz szolgál, amelyben minden legesekélyebb tárgynak is részletes magyarázata található.

* **Szmetka L. Ödön utazása.** Szmetka L. Ödön premontrai főgimnáziumi igazgató három heti tanulmány utra Olaszországba utazott. Távolléte alatt Beke B. Boldizsár prem. tanár fogja helyettesíteni, aki a hivatalos órákat vasárnap és ünnepnap kivételével mindenkor 10—11-ig tartja.

* **Előadás „Lourdesről” a Kath. Legényegyletben.** Ismerős már a váradai közönség előtt Weinmann Sándor főgimnáziumi paptanár neve, aki egy ízben igen értékes és magas színvonalon álló előadást tartott városunkban személyes tapasztalatairól, melyet Lourdesben töltött 49 napi tartózkodása alatt szerzett, ahol maga több csodának volt boldog szemtanúja. A jónévű előadó a Kath. Legényegyletben ápril 5-én, vasárnap délután 6 órakor fog előadást tartani „Lourdesről” és a személyesen látott csodákról vetített képek kíséretében. Belépti díj nincsen.

* **Megjutalmazott ügyészi megbizottak.** A megye területén működő ügyészi megbizottak közül buzgó munkásságuk elismerése képen az igazságügyi miniszter a következőket jutalmazta mkg. Dr Wallner Ödönt 300, dr Schönzweig Bélát 200, dr Mandel Viktort 200, dr Hajós Emilt 200, dr Kelemen Jakabot 200 és Andrassy Józsefet 250 koronával. A miniszter hangsúlyozta, hogy ez a jutalmazás nem képez rendes járulékot és az a jövő évre csak a miniszter újabb intézkedése alapján adható ki az arra érdemes ügyészi megbizottaknak.

* **Németh püspök jubileuma.** Temesvárról jelentik, hogy az a központi bizottság, mely Németh József felszentelt püspök jubileumának rendezésére alakult, Szentkláray Jenő dr apátkanonok elnöklésével csütörtökön ülést tartott és azon az elnök a jubileumnak április 21-ről augusztus hó végére való elhalasztását közölte a bizottság tagjaival.

* **Megvizsgálják Kovács János elmeállapotát.** A Szent János-utcai véres dráma hőseinek, Kovács János hentesmesternek a sorsában újabb fordulat állott be. Kovács védője, dr Kardos Samu beadványában arra kérte a nagyváradai törvényszék vizsgálóbíróját, hogy Kovács elmeállapotát vizsgálta meg, mert szerinte Kovács a véres tett elkövetésekor semmi esetre sem lehetett beszámítható állapotban. A vizsgálóbíró a beadvány folytán el is rendelte Kovács elmeállapotának megvizsgálását. Egy újabb fordulat, hogy a vizsgálóbíró a fegyverszakértőkkel ma Kovács revolverével próbálövéseket fog tartani. A próbálövés olyan módon és olyan körülmények között folynak le, mint ahogy a véres dráma

történt. A próbálövés megsemmisítésére ide utazik Kovács védője, dr Kardos Samu debreceni ügyvéd is.

* **Sztarill Ferenc ügyeinek rendezése** tárgyában tegnap a kijelölt alapítók értekezletet tartottak. Ezen az értekezleten megállapították, hogy egyes hitelezők ujabban ridegen elzárkóznak minden méltányos kiegyezés elől; látják, hogy a hitelezők többsége meg akarja alakítani Sztarill Ferenc vagyoni viszonyai rendezésére a részvénytársaságot s arra számítanak, hogy a méltányos egyezsége hajló hitelezők még a maguk bajára ráadásul el fogják vállalni a merev álláspontra helyezkedők követeléseinek kifizetését is. — Az értekezlet megütközéssel vette tudomásul, hogy éppen dúsgazdag cégek és egyének helyezkedtek erre az álláspontra, akkor, amikor szegény iparosok a legnagyobb készséggel igyekeznek a kibontakozást lehetővé tenni. Ha ezek a hitelezők továbbra is ragaszkodnak rideg álláspontjukhoz, akkor a békés kibontakozás lehetetlenné válik; fogják-e akkor ők vállalni a felelősséget azért a csapásért, mely annyi iparost fog sújtani? Az értekezlet még mindig abban a reményben van, hogy ilyen súlyos felelősséget vállalni egyik sem fog. Éppen ezért még egy kísérlet tesznek: felvilágosítják azokat a hitelezőket, akiknek magatartása ma még utjában áll a kibontakozásnak, hogy eljárásukkal csak a részvénytársaság megalakítását teszik lehetetlenné és egy sereg iparost nyomorba döntenek. Talán ez még sem célja egyiknek sem. Ez utolsó kísérlet után fognak határozni a Felől, hogy a részvénytársaságot megalakítják-e vagy sem. Éppen e hitelezők nem várt merev magatartása miatt a vasárnapra tervezett alakuló közgyűlés megtartását is bizonytalan időre elhalasztották.

* **Kinevezés.** Miskolczy Ferenc főispán Schuller Antal és Patzko Aladár irodasegédtszettek irodatisztekévé nevezte ki. A kinevezés által a vármegye két derék, szorgalmas tisztviselőtagja lép elé. Az új tisztviselők mindenike már több mint két évtizedes munkáikkal szolgáltak rá, hogy a főispán e kinevezéssel honorálja őket. A két irodatiszt szolgálati beosztását Fráter Barnabás alispán fogja meghatározni. Értesülésünk szerint a nyugalomba vonult Magyary Gyula közlegény irattárnok helyére Schuller Antalt helyezi az alispán annál is inkább, mert már 10 évnél több, hogy ezen a helyen működik. Ez esetben Hant Gyula helyére Patzko Aladár fog menni.

* **A jéghegyek pusztítása.** Londomból jelentik: Az újfundlandi rozsmárvadászó-flotillát nagy szerencsétlenség érte. Ugylátszik, hogy a New-Foundland és a Southern-Cross halászhajók legénységéből csak néhányan menekültek meg. Kedden nagy hóvihar érte a halászsokot. A hóvihar két napig tartott. A legénység egy része jéghegyen volt, mások egy óriás jégtáblán, amely a nagy orkánban más jégtáblákkal ütközött össze és darabokra tört. Az egyes darabokat a vihar elsodorta a szélrózsa minden irányába. A két hajón maradt halászok hasztalan igyekeztek társaikat megmenteni. A rozsmárvadászon háromezer halász vett részt és a halottak száma több százra tehető. A Southern-Cross fedélzetén több mint huszezer rozsmár volt, mert a vadászat kitűnően sikerült. A szerencsétlenül járt New-Foundland és Southern-Cross fedélzetén mintegy háromszáz ember volt, akiknek legnagyobb

része elpusztult. A Belaventura gőzös a New-Foundland legénységének harminc tagját megmentette és 40 holttestet is fölvetett, a legénység többi részéről semmit sem tudnak. A hajók két éjszakán át jéghegyek beláthatatlan tömegében usztak, amelyeken halomszámra feküdtek a halottak és elevenek. A szerencsétlenek csaknem teljesen meg voltak fagyva. Átlag husz emberből csak egy maradt életben a jégtáblán való negyven órás utazás után. Az életben maradtak elbeszélése szerint a jégtáblán leírhatatlan volt a kétségbeesés. Többen a tengerbe ugrottak, mások eszüket vesztve társaikat fenygették.

* **Matyó kiállítás.** Mezőkövesd és vidéke színpompás, magyar izléssel, magyar motívumok felhasználásával készült háziipari termékeiből rendeznek kiállítást a vármegyei ház disztermében. A kiállítás élő reklámjai már megérkeztek: a Matyók lányok, menyecskek, kiket mindenki megbámul festői viseletükben. Mintha egy kép elevenednék meg előttünk magyar festők bájos alakjairól. Bájos tarkaság, mely előttünk teljesen idegen, de a színek összhangzata, a vonalak stílje érezteti velünk, hogy ez a mi népünk művésze. A kiállítás célja, hogy népszerűsítse a a matyó háziipar termékeit egy egész tősgyökeres magyar vidéknek munkáját. Egy nagy vidék kenyérkeresete az, amit csodás pompában, pazar színvegyülékben ez a kiállítás bemutat. A híres matyó varrottások, himzések ezek, melyek a hölgyvilág érdeklődését bizonyára fel fogják kelteni. A kulturális és hazafias célra tekintettel a kiállítás védőségét gróf Széchenyi Miklós vállalta el. A kiállítás már ma megtekinthető, de az ünnepélyes megnyitás vasárnap délelőtt lesz, Lukács Ödön városi tanácsos megnyitójával. A kiállítás megtekintése díjtalan. A matyók pár napig maradnak itt, innen Kolozsvárra mennek.

* **Az élet álom** a címe a annak gyönyörű, tanulságos drámának, a mely a Viga-mozgó legújabb műsorának slágerszáma. A három felvonásos dráma témáját a modern világból van merítve. A kép hatásos, változatos könnyekig megható. Mára a fogoly szabadító és Náci mint komikus kép viselik a humort. Két természetes felvétel egészíti ki a fenomenális műsort, mely ma, szombaton és holnap vasárnap látható.

x **Szőlőkaró** első osztályú száraz, bármily mennyiségben, jutányos áron kapható: Weisberger és Társa cég váradvelencei fatelepén. Helyi és vidéki telefon 688. szám.

x **A korzó szenzációs látványossága** lesz az a ragyogó, világvárosias üzlethelyiség, mely a jövő héten nyílik meg a zárda épületében. A Trieszti Kávé, Tea és angol rum közvevény behozatala című nagyszabású vállalat ez, melynek tulajdonosai széles körben előnyösen ismert nagyváradai kereskedők, Aszódy és Palotai. Ilyen üzletek csak a tengerparti nagyvárosokban vannak s bizonyos, hogy Aszódy Mihály, az üzlet társtulajdonosa, a kitűnő re-noméjú kereskedő nagy szolgálatot tesz a fogyasztó közönségnek a fényes új cég megalakításával. A vállalatot, mely a fejlődő Nagyvárad kereskedelmi összeköttetését a külfölddel állandóan fenntartja s a város kávépiacát fejleszti, diszére fog válni a városnak.

x **Kossuth-utca 2. sz. házban** a volt Sziehta, valamint Tóth Zsigmond-féle üzlethelyiségek azonnal kiadó. — Ugyanott az emeleten egy kétszobás udvari lakás hozzátartozó mellékhelyiségekkel május 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári takaréknál.

x **ZOMBOR SANDOR** sebész-orvos műszer-kötszer és testgyejesítő gépek készítője. Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villanyerőre berendezett műhelyében készít mindenféle fémcsiszolást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos árban.

x Női finom párthi fél cipők K 5, női finom chevró v. bokszt fél cipők K 6, női finom amerikai fél cipők K 7, női finom bársony fél cipők K 6, női finom bagarie fél cipők K 10, férfi chevro v. bokszt cipők K 8, férfi amerikai cipők K 10 férfi divatos kalapok 3 koronától kezdve. Fehérneműek és uridivat cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása **Fekete Jenő**nél Szt. János-utca Kispipa mellett.

Elsőrendű modern hölgyfodrászterem a

Rammingeré

színházi és hölgyfodrász

szemben a színházzal

Telefon 1076.

Telefon 1076

x A legújabb **párisi kalap-ujdonosságok** egyedül KOHN HELEN kalapüzletében kaphatók, Nagy Sándor-utca (Weiszlovich-ház), ahol nagy választék áll a hölgyközönség rendelkezésére a legizlésebb és a legújabb divatu kalapokban igen olcsó árakban. A Szigligeti-színház művésznőinek kalapszállítója. Átalakításokat modellek után vállal.

* **Ingatlan eladás.** Nagyteleky-utca 31. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes feltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

x **Tölgyszőlőkaró** hegyezett, hasított 2 méter és 1 méter 60 cm. hosszúságban Biharodbrosd állomáson, legelább egy waggonrakomány (cca 4000 drb.) megrendelhető a Polgári Takarékpénztár r. t.-nál Nagyváradon Kossuth-utca 6. szám. Telefon szám 11-95.

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett
electrotechnikai vállalata
Nagyvárad, Bazár épület,
színház oldal.

Telefon 525.

Telefon 525.

x **Husvét Nizzában** nem nyújt oly szép látványt, mint amint a napokban fog nyújtani a Rákóczi-uti korzó közönségnek Aszódy Csokoládé Király fiók-üzlete. — Vigyázat, nem Bémer-tér. — A tojás vásárló közönség figyelmét föl hívom, hogy szebbnél szebb, érdekesebbnél érdekesebb különféle cukor és massé tojások kiállítása a Kossuth-utcai fő-üzletembe szintén megkezdődött. Az árak olcsók, úgy hogy a vásárló közönség meglesz lepődve, hogy 20 fillérért milyen szép husvétit tojást cukorkával tölthet az Aszódy üzleteibe vásárolni. — Vigyázat! Aszódy-cég cukorkákban vezet. — Telefon: fő-üzlet 635, fiók-üzlet 610.

x **Kiadó lakások.** Szőlős-utca 12. szám alatt két szobás lakás a hozzá tartozó mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. — Csí-tér 14. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Hattyu-utca 35. sz. alatt egy szobás lakás mellékhelyiségekkel együtt azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár r.-t.-nál, Kossuth-utca 6. szám.

* **Ritoók Zsigmond-utca 21. szám** alatt 5 szoba, 2 előszoba, fürdőszoba, konyha, kamara és eselédyszobából álló lakás május elsejére bérbe kiadó. Jelentkezhetni a Bihar-megyei Takarékpénztárnál.

* **Eladó házak.** Sal Ferenc-utca 13 szám alatti ház, 6350 négyzetméter telek, mely a Páris-patak beboltozása folytán nagy utcai frontot nyer és így nagy haszonnal kecsgethető biztos jövővel bír, 7 lakással, nagy kert és gyümölcsös, továbbá Ritoók Zsigmond-utca 21. szám alatti két ház, jutányos árak és kedvező fizetési feltételek mellett, szabad kézből eladók. Bihar-megyei Takarékpénztár.

„The Roosevelt Schoe“
amerikai cipők
12.50 és 16.50 kizárólag

Reichard Dezső

cégnél

Rákóczi-ut Orsolya zárda
épületében kaphatók.

Fogak és fogsorok úgy kausukba mint aranyba foglalva szájpadiás nélkül, továbbá arany koronákat, csepfogakat, hidmuokátat fog és gyökér húzás és tartós fogtöméseket készít

Engel Dezső,

vizsgázott fogtechnikus.

N.-Várad, Bémer-tér (Emke Kávéház felett.)

Legszebb ajándék
orvosoknak és ügyvédeknek
egy zománcztábla.

Készíti

Diósy Mihály

Telefon 839.

Telefon 839.

A legszebb
kézimunkák
Tátray cégnél

Rákóczi-ut 4.

Telefon 783.

SZÍNHÁZ

Heți műsor.

Péntek: Szerkesztő ur.

Szombat: Szerkesztő ur.

Vasárnap: Bibliás asszony.

A szerkesztő ur, ez a kedves, mulatságos francia bohózat, amelyet egyhangu elismeréssel fogadott a nagyvárad kritika, ma, szombaton este ismét színrekerül és a jelekből ítélve telt házat fog vonzani.

A cigányprimás délután. A színház délutáni közönsége igen élénk érdeklődést tanúsít a Cigányprimás vasárnapi délutáni előadása iránt. A közkedvelt operette, amelynek csodásan szép dallamai annál kedvesebbé válnak, minél többször hallja őket az ember, ez alkalommal sem tévesztenek hatást. — A vasárnap délutáni előadáson Sári szerepét Kerényi Irén játssza, akinek a Cigányprimásban nálunk jelentős szerepe volt.

A bibliás asszony. A Szigligeti-színház műsorának egyik régi, sok zajos estét ért operetteje, a Bibliás asszony, a mely annak idején Pintér Imrével, Ámon Margittal és Bérczy Gyulával óriási sikereket aratott. Es ez a bájos operette most vasárnap este megifjodva, teljesen új mezben kerül színre, úgy hogy a Bibliás asszonyt a modern rendezés, pompás kiállítás, új betanulás, szinte premierré fogja avatni. A szereplők a legújabb, ötletes trükkökkel gazdagítják az előadást, nagyvárad poéták az új zenebetétek szövegeinek költesén fáradoznak, a publikum pedig egy valóban művész értékű, élvezetes est előtt áll, amikor siet jegyeket váltani a vasárnap esti előadásra.

IRODALOM

...
Mária-kongregáció. Hibuzgalmi képes havi folyóirat. Szerkeszti Bernhard Zsigmond S. J. (Megjelen havonként egyszer.) Előfizetési ára: tömegesen rendelve (20 példány) egy évfolyam 1 korona, külön rendelve 2 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Mária-utca 25. — Legújabb száma most jelent meg a következő gazdag és változatos tartalommal: Husvétit élet. Csávossy Elemér S. J. — Beszélő szívek. Novák János, K. — Havi programunk. — Néhány elemi kérdés a gyakorlati hitvédelemből, Gálly László S. J. — Luisele első áldozása. Reimmich. — Immaculata-Rudnyánszky Gyula. — Az egyházas szellem. H. I. S. J. — Máriás világszemlénk. — Kongregáció élet. — Hírek. — Irodalom.

P. Bangha Béla konferenciabeszédei. Bangha Béla S. J. konferenciabeszédeit a Kath. Népszövetség n.-várad szervezete bő kivonatban kiadta. A nyolevan-nyole oldalas füzet tartalma:

1. Konferenciabeszédek nők részére: A modern nő és a keresztény nő. A kereszténység és a nő. Az életcél és a nő. Az apostolkodás és a nő. A tabernákulum és a nő.

2. Konferenciabeszédek férfiak részére: Modern eszmék és ősi hit. Krisztus és az egyház. A kereszténység lényege. A mi zászlónk.

3. Befejező beszéd: Amiről az örök-lámpa beszél. Függelék: A világ ura, ünnepi beszéd a katolikus sajtógyűlésen.

A füzet kapható a három plébániahivatalnál, a Kath. Körben, a Népszövetségi Otthonban, valamint a Tiszántúli kiadóhivatalában. Ára 20 fillér. Megrendelhető a

Népszövetség nagyváradi szervezeténél. A portó a megrendelést terheli. Legcélszerűbb a kívánt számú füzet árát és a portót utalványon előre beküldeni.

SPORT

***

Egyetértés—Törekvés. A körülbelül egyforma játékerőt képviselő két népszerű helyi csapatunknak holnap délutáni bajnoki mérkőzése nagy érdeklődésre tart számot. — A Törekvésnek kiforrottabb összjátékával szemben az Egyetértés szivós védekezése fog állani, úgy hogy mindvégig erős izgalmas lesz a két csapat küzdelme. Schmidt Béla bíró rutinja fair keretekben fogja tartani a mérkőzést. Ez az érdekes bajnoki mérkőzés vasárnap délután 2 órakor kezdődik s megelőzi a KAC—NAC meccsét.

A KAC csapatösszeállítása. A holnap Nagyváradra érkező kolozsvári labdarúgó csapatnak, mely a NAC csapatával tart barátságos mérkőzést, csapatösszeállítása a következő:

Kapus: Márton, háttvédek: Fehér és Gelei, fedezetek: Cristea, Hirsch Elemér és Turák, csatárok: Muxi, Ökrös, Janicsék, Barabás és Horváth.

A csapat tagjai közül Hirsch Elemér jó ismerőse a nagyváradi közönségnek, abból az időből, amikor a NAC centerhalja volt. A csapat jelenleg kitűnő formában van és már a tavasszal néhány igen jó eredményhez jutott. A csapat mindenképp fair játékszilussal rendelkezik s így a NAC csapatával való mérkőzése igazán elsőrendű sportléveztet fog nyújtani. A nagyérdeklődésű mérkőzés délután 4 órakor veszi kezdetét.

IGAZSÁG SZOLGÁLTATÁS

***

§ Elnapolt tárgyalás. Erdélyi János és Vetésy Lajos, a főgimnázium és polgári iskola betörőinek ügyét tegnap vette elő újból a nagyváradi kir. törvényszék büntető bírósága. A tábla ugyanis a törvényszék ítéletét felolvasta és új tárgyalást rendelt el. A tegnapi tárgyaláson a megidézett tanúk nem jelenték meg, mire a tárgyalást elnapolták.

TÁVIRÁTOK

***

A Böském ellen.

Budapest, április 3.

(Saját tudósítónktól.) A Népoperában tegnap este a Böském II. felvonása alatt, amikor Berky Lily Szent Péterről egy dalt énekel, az egyetemi hallgatók Szent Imre körének tagjai heves lármával és zajjal akadályozták meg a vallást-sértő dal éneklését. A rendőrség közbelépett, azonban a láрма és az izgatott hangulat az egész előadás alatt tartott. A Tiszántul akciója tehát visszhangot keltett a fővárosban is.

Hajót vásárol Olaszország.

London, április 3.

A lapok jelentése szerint az olasz kormány bizalmas tárgyalást folytat két nagy angol hajógyárral. Olaszország meg akar venni két dreadnoughtot, a mely eredetileg egy délamerikai államnak készült.

Polónyi—Lengyel-pör.

Budapest, április 3.

A vádtanács értesítette Lengyel Zoltánt, hogy Polónyi a kir. ügyész-ség vádiratát átvette.

Letartóztatott ügyvéd.

Nyitra, április 3.

A kir. ügyészség Kaloschek Pál dr ügyvédet a törvényszék pertárában letartóztatta. Az ügyvéd okirathamisításért volt elítélve és a büntetés elől megszökött.

Gyilkos földbirtokos.

Debrecen, április 3.

Hajdunánáson Médi Imre földbirtokos Vitéz Bálint nevű barátját agyonlőtte.

Regénycsarnok.

Modern Bar Kochba.

— Regény. —

Írta: Cseres Andor. 22.

— Méltóságos asszonyom, nincs többé hivatalos óráim!

— Ugyan kérlek ne mókázz!

— Méltóságos asszonyom, úgy tudja meg, hogy Bomlód vármegye és Bomlód város főispánja áll előtte.

Ugorné összezsápta két kezét, nagy esdálkozással mondotta:

— Te főispán? — és épen Bomlód vármegyében!

— Nos mi van ezen esdálkozni való?

— Hiszen nem értesz hozzá. Megesznek ott téged elevenen. Eh, csak tréfa az egész. Nem akarom komolyan venni.

Ugor Pál elővette a kinevezési okmányait.

— Ime, Erna, olvasd saját szemekkel.

És a clerék, jó asszony, könybe lábádt szemekkel győződött meg a valóról, igen, az ő férje, a Pali, főispán.

VII.

Dr Brinza neje mikor hazatért, legelsőbb ben az öreg Lindenfeld Ábrahámot, az apját, kereste fel.

— No, jó atyám, — mondotta az asszonyka, — most már teljesen fel vagyok világosítva. Eddig azt hittem, hogy nekünk, nőknek, helyzete a társadalomban, férjeink mellett, a legszebb és legelvezetesebb, ha férjeink szerelmében éldeleghetünk, pedig ez nem így van.

— Ugyan hogy van hát? — bérdezte Lindenfeld mosolyogva nézvéen leányára, aki nagy tudást szerzett a társadalmi tudomány előadásában a tanítónőtől.

— Hát úgy van, hogy mi tulajdonképpen többen vagyunk mint a férfiak és az egyenlőség elvénél fogva, nekünk kellene kormányozni az államot, mert a többség szava a döntő, a többség eszméjének kellene uralkodni vagyis, a mi eszménknak.

— Férjes, családos, ember az a tanítónő?

— No akkor bizonyosan — vén leány.

Dr Brinza Salomon felesége elbámult-e felfedezésén.

— Honnan tudod? — kérdezte.

— Nincs a jó Istene csodálatosabb bogara a vén leánynál. Ennek a lelkébe beleplántálja magát az elégedetlenség, mert hogy mindennel elégedetlen, a világon semmi sem tetszik neki, hiányzik a lelkéből valami és van benne olyan, aminek nem kellene lenni.

— Mi hiányzik?

— A szerelem.

— Apám, hiszen ez közös érzése minden leánynak! — válaszolt méltatlankodva az asszonyka. — Hanem azt nem értettem meg, hogy miért mondta a tanítónő, magunk vagyunk, tehát hozzánk beszél.

Lindenfeld Ábrahám arcát a harag piros lángja borította el.

— Te nem érted? — hát micsoda népfajbéli az a tanítónő? — kérdezte mérgesen.

— A mi vallásénkbeli.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG

***

Gabona üzlet.

Buza áprilisra	— — —	12.70
Buza májusra	— — —	12.60
Buza októberre	— — —	11.26
Rozs áprilisra	— — —	10.16
Rozs októberre	— — —	8.70
Zab áprilisra	— — —	7.75
Zab októberre	— — —	7.77
Tengeri májusra	— — —	6.72

Budapesti értéktözsde.

Magyar hitelrészvény	—	821.50
Osztrák hitelrészvény	—	639.—
4% os koronajárudék	—	82.45
Osztr. magy. államv.	—	714.—
Jelzálogbank	—	429.—
Leszámitoló és pénzváltó	—	508.50
Hazai bank	—	280.—
Magyar bank	—	516.—
Keresk. bank	—	3645.—
Rimamurányi	—	659.—
Salgótarjáni kőszén	—	716.—
M. Ált. Kőszénbánya	—	1065.—
Közuti vasut	—	635.25
Városi villamos	—	326.50
Adria	—	615.—
Atlantika	—	—

SZERKESZTŐI PÓSTA.

***

A husvétii számba szánt dolgozatokat szíveskedjenek t. munkatársaink még e hét folyamán hozzánk juttatni.

A szerkesztésért felelős:

Dr KRÜGER ALADAR.

Építő és építettő urak figyelmébe!

Ablakok és ajtók

üvegezve és felvasalva bármilyen méretben és mennyiségben kaphatók mérték szerint, és megrendelhetők

Bájer Aladár asztalosnál

Nagyvárad, Bethlen-utca 36. sz.
(Ezelőtt Kiskörös-utca.)

Csemegemézet

öt Kgrammos csinos postadobozokban 8 korona 50 fill.-ért bárhova bérmentve szállít utánvétellel

Balatonvidéki Mézkiviteli Vállalat Balatonfőkajár.

Főképviseelőnk Nagyváradi és vidékére **BIRÓ JÓZSEF** ur, ki nagyobb rendeléseket a lehető legjutányosabb árban számítva felvesz.

Ha nincs megelegedve

szabójával, mert drága vagy rossz szul szab vagy nem pontos, szóval bármilyen okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TÁRSA** uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalni és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről újat készítenek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

A jó bornak

nem kell czégér

mondják még ma is a régi öregek! Hogy mennyire igazok van, eléggé bizonyítja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult újonnan berendezett étterme

Nagyváradi, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kitűnő saját termései borai, **előzékeny kiszolgálás**, szolid polgári árak. **Abonensek naponta felvételnek.**

Kérjünk és fogyasszunk mindenütt

Nagyváradi sört!

mert szín, íz és maláta-tartalom tekintetében a legelső gyárak termékeivel vetekszik és amellet olcsóbb.

Rendeléseket már 10 üvegtől kezdve a városi raktár házhoz szállít. Állandó vevők ingyen jeget kapnak.

Nagyváradi Sörgyár Részv.-Társaság

Gyári telefon 439. Városi raktár (Nagypiacz-tér), telefon 471.

Új dolog.

Oltott zsákmészporalakban.

Szuperfoszfát Mútrágya Fedellemez, Cement legolcsóbb árban.

Kondor Dezső Nagyváradi Nagypiacz-tér 1. Telefon 9-69.

Műszaki harisnyakötőde Nagyváradi, Nagy Sándor-u. 2. (Ausländer férfiszabócég után.)

KÉSZIT új férfi fuszekliket és női harisnyákat a legdivatosabban, igen tartós kivitelben és olcsó árban. Elvállal fejeléseket s javításokat, valamint aszur- és muslin-harisnyákat, kivágott cipőkhöz a legmegbízhatóbban készít. Egy próbarendelés meggyőz mindenkit a harisnyák jóságáról. Az üzlet 14 év óta áll fenn. Sok pénzt megtakarít ha harisnyáit

Lippner Márknál szerzi be.

325—914. tkvi sz.

Árverési hirdetmény kivonat.

A magyarcsékei kir. jbiróság, mint tkvi hatóság közhirrre teszi, hogy a mcsékei kir. jbiróság mint tkvi hatóság dr Baross Lajos bpesti ügyv. által képv. Országos Közp. Hitelszövetkezet vhajtatonak Jova János és Buna György végrehajtást szenvedő elleni vhajtási ügyben nevezett végrehajtató 360 K tőke, ennek 1912. szeptember 30-tól járó 7 1/2% kamatai, 8% késedelmi kamat, 25 K per, 18 K 40 f. már megállapított végrehajtási és az árverés kérésért jelenleg 21 K 54 f.-ben megállapított és a még felmerülő követelesének, valamint az ezenel csatlakozottnak kimondott tenkei gazd. tkptár 32 K tőke s jár + 230 K tőke s jár + 173 K tőke s jár. a belényesi takpénztárnak 300 K tőke s jár + 280 K tőke s járulékaiból álló követelesének kielégítése céljából a nváradi kir. tszékhez tartozó, mcsékei kir. jbiróság területén levő Körösszáldobágy község határában fekvő és a kszáldobágyi 140. sz. betétben A. I. 1—12 sor, 117. 118. 509/1. 509/3. 509/5. 552/2. 553. 556/3. 620/1. 621/2. 660/1. 661. hrsz. a foglalt ingatlanokra 898 K kikiáltási ár, a + 1. sor 508. hrsz. a foglalt ingallanokra 18 K kikiáltási ár, a kszáldobágyi 141. sz. betétben A. I. 1. 2. sorsz. a foglalt ingatlanokáól Buna Györgyöt megillető jutalékra 4 K, a 129. sz. betétaen A. I. 1. 2. sorsz. a foglalt ingatlanokból Buna Györgyöt megillető jutalékra 1 K 10 fill. kikiáltási ár, a kszáldobágyi 191. számú betétben A. I. 1—12. sor, 199. 200. 479. 501. 624. 633. 863/2. 665/1. 666/1. 1345. hrsz. a foglalt ingatlanokra 717 K kikiáltási árban a kszáldobágyi 140. sz. betétben a 4200/893. sz. végzéssel özv. Csotye Mihályné javára bekebelezett haszonélvezeti jog épségben tartása mellett a végrehajtási árverést az 1881. évi LX. t. c. 146. §-a és az 1908. XLI. t. c. alapján eirendelt és annak foganatosítására határnapul 1914. évi május hó 2. napjának d. e. 10 óráját Körösszáldobágy község házához ezennel kitűzi.

Kikiáltási árak a becsárak, azonban az árverés alá bocsátott ingatlan a kikiáltási ár 2/3-ánál alacsonyabb áron el nem adatik.

Az ár. hird. kibocsátásával egyidejűleg megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen kir. jbiróságnál és Kszáldobágy község előljáróságánál tekinthetők meg.

Magyarcséke, 1914. évi január 22-én.

Rezey, s. k.
kir. jbiró.

A kiadmány hitelül

Moldovány,
tkvvezető.

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban

Nagyváradi város jéggyára

rendes nyári szállításait megkezdette

Előjegyzéseket napi 1/1 vagy 1/2 tábla vizvezeteki vizből készült higienikus műjég

szállítására kérjük levelezőlapon vagy telefonon (651. szám) továbbítani.

A pontos és előzékeny kiszolgálásról gondoskodik:

Nagyváradi város jéggyára

A *Katholikus Népszövetség* *nagyvárad* szervezete.

CÉL: a keresztény polgárok tömörítése minden romboló áramlattal szemben; a vallásos és hazafias érzés istápolása, a keresztény közönség közt az összetartás fokozása.

JELSZÓ: a szeretet egyesít, az egység erőt ad.

Tagsági díj egy évre 1 korona, melynek fejében a tag megkapja a havi füzeteket, naptárt ingyen jogi tanácsadásra tarthat igényt s részt vehet a Népszövetség ünnepélyein és értekezletein.

Katholikus Népszövetségi *Otthon.*

A Katholikus Népszövetség nagyvárad szervezetének tagjai részére alakuló társas kör. **Tagsági díj egész évre négy kor.** Helyisége a Katholikus Kör épületében, Szilágyi Dezső-utca 5. szám alatt van.

A Katholikus Népszövetség jogvédő irodája

A népszövetségi tagoknak ingyen ad jogi tanácsot minden közigazgatási, peres, perenkívüli, telekkönyvi, adóügyben stb.

Hivatalos órák: minden pénteken délután 6-tól fél 8-ig.

Hivatalos helyiség: a Katholikus Népszövetségi Otthon könyvtári helyisége.

Népszövetségi Hitelszövetkezet

Célja a népszövetségi tagok takarékoságát előmozdítani és tagjait az alapszabályokban körülírt határok közt segíteni. Jelzálogi kölcsönt ad. Elfogad betéteket.

Heti 20 filléres befizetések mellett működik.

Hivatalos helyisége a Katholikus Népszövetségi Otthon helyiségében van, a hol a heti befizetések minden héten hétfőn és csütörtökön d. u. 2—5 óra közt eszközöltnék.

A *Katholikus Népszövetség* *biztosító osztálya.*

Előnyös feltételek mellett elfogad **életbiztosításokat** tőkére vagy életjáradékra, halál vagy elérés esetére. Elvállal továbbá

leánykiházásítási és fiúellátási biztosításokat is.

Elfogad biztosításokat:

tűz, villámcsapás, légszesz- és kazánrobbanás által okozható károk ellen.

Törés által okozható károk ellen, **szállítmányi** károk ellen, betöréses **lopás-, jég-, baleset-, szavatossági** károk ellen.

Óvadékbiztosításokat, sikkasztás elleni, valamint **állatbiztosításokat,** végül úti-podgyászbiztosítást.

Általában foglalkozik a **biztosítás minden ágazatával,** a lehető legolcsóbb feltételek mellett.

Részletes felvilágosítással a csoportvezetők, illetve a biztosító osztály szolgálnak.

Hivatalos helyisége a Katholikus Népszövetségi Otthonban van. **Hivatalos órák** hétköznapokon d. u. 3—6 óráig.

Különvonat

a Félix-fürdőből
Várad-Velence
és Nagy-Várad
állomásra.

Október 1-től minden este **8:06** perckor külön vonat indul a Félix-fürdőből, minek következtében a városi kiránduló közönségnek a gyorsfürdő igénybevételére teljes 3 óra áll rendelkezésére.

Indulás: Nagyváradról: délután **4 óra 28** perckor Várad-Velencéig, **4 óra 38** perckor. Érkezés a Félix-fürdőbe **5 óra 06** perckor **Visszatérés** este **8 óra 06** perckor.

Fürdők, pihenők, folyosók, éttermek mindig fűtve. Meghülés teljesen kizárva. Bentlakóknak penzio-rendszer. Fürdés, lakás, ételmezés heti 56 koronától. Posta, távirat, telefon egész éven át nyitva.

Csúsz, köszvény, izületi lobok és mindennemű reumatikus bántalmaknál évszázadok óta a Félix-gyógyfürdő kénes hévíz forrásait kitűnő eredménnyel használják.

Kevés pénzért sok mindent vásárolhat, és pedig:

női harisnyák, párja 30 fillértől, selyem harisnyáig
férfi zokni 28 " zokniig
gyermek harisnya kötött 20 fillértől. Női férfi fehérneműk zsebkendők, ridikülők pénzerszények, ernyők igen olcsó árért. Himzés valódi klóplí csipkék.

Férfi gallér darabja 10 fillér,

csak míg a készlet tart. Vidéki rendelések utánvét, viszont eladóknak engedmény, meg nem felelőért a pénzt visszaadjuk.

Klein Sándor és Társa
Rákóczi-ut 14.

Husvétii **20** fillértől a legfinomabbig.
parfümök

Eladó

1 kazal lucerna

a várostól 10 percnnyire.

Czim: a kiadóhivatalban.

Dusafalva községben
mintegy 300 kis hold

legelő

bérbeadó. Értekezhetni: a

Polgári Takarékpénztár r. t.-nál
Nagyváradon. Telefon 11-95. sz.

Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság

Nagyvárad, Kossuth Lajos-utca 6-ik szám.

Részvénytőke 4.000.000 korona

Tartalékok 915.000 korona

Elfogad **betéteket** könyvecskékre, folyó (cheque) számlára és azokat a mindenkori pénzügyviszonyoknak megfelelő legmagasabb kamatláb mellett (naptól-napig) gyümölcsözteti.

Leszámitol **váltókat.**

Előlegeket nyújt **értékpapírokra.**

Építkezési és jelzálogkölcsonöket engedélyez.

Törlesztéses-jelzálogkölcsonöket nyújt 10—50 évi időtartamra a legelőnyösebb feltételek mellett.

Vesz és elad tőzsdén jegyzett értékpapírokat, beváltja a kisorsolt címleteket és szelvényeket díjmentesen.

Foglalkozik továbbá a bankszakma összes ágaival.